
V
B J
C

A C T U M

In Castro inferiori Leopoliensi, Feriâ secundâ post Festum Sanctæ Dorotheæ Virginis & Martyris proximâ Annô Domini Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Quarto.

Ad Officium & Acta Castrensia Capitanealia Leopoliensia personaliter venientes Magnificus Martinus Łopuski Venator Terræ & Regens Castrensis Drohicensis obtulit Officio præsenti, & ad acticandum porrexit Decretum Comitiale Regni respectu Dispositionis Ordinationis Ostrogiensis in Comitiis Generalibus Regni prolatum Typo reimpressum tenoris sequentis.

J O A N N E S
T E R T I U S

DEI Gratiâ REX Poloniæ: Magnus Dux Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czerniechoviæq;.

Ignificamus præsentibûs Literîs nostrîs, quorum interest, Universis & Singulis, contineri in Libro Decretorum Cancellariatûs & Vice-Cancellariatûs Regni, Decretum Comitiale infrascriptum, cujus tenor sequitur, estq; talis: Joannes Casimirus DEI Gratiâ REX Poloniæ &c. Significamus &c. citatum fuisse ad Nos, & Conventum Regni Generalem, Literis Citationis Nostræ, Generosum Alexandrum Ducem in Ostrog, & *Zaslaw*, de Causâ infrascripta, ad Instantiam Generosi Instigatoris Regni, ex Delatione Magnificorum Ducum Militarium atq; Thesaurarij Regni Agentium, Actorum; Qui Ipsum cum Assistentia Magnificorum Tutorum, inhærendo Ordinationi, olim Jllustris & Magnifici Janussij Ducis in Ostrog, Comitis in Tarnow, Castellani Cracoviensis Pro-Avi & Antecessoris Ejusdem, citavit pro Eo: Quia Jlle existens Ordinatus Successor Bonorum prædicti olim, Magnifici Castellani Cracoviensis, conditioni, in eadem Ordinatione expressæ, sic sonanti: (Tenebitur insuper futurus Hæres, & Successor,

præſentibusq; obligatur pro qualibet urgenti Neceſſitate Reipublicæ contra Tartaros Turcasq;, & alios id genus Chriſtiani Nominis Hoſtes Trecentos Equites, totidemq; Pedites idoneos, ſumptibûs propriîs vel Jpſemet in Perſona ſua, vel ſuum Locum tenentem, Virum ſtrenuum idoneum, & Rei militaris peritum expedire, educere, Exercituiq; Reipublicæ adjungere) contravenit in Eo, Quia Idem Citatus prout anterioribûs pluribûs, ita & noviſſimæ Expeditioni Noſtræ, contra Moſchos, Hoſtibus Chriſtiani Nominis, nimirum Aſtrachenſibus, Caſſanenſibus, & aliis, ſubnixos, Trecentos Equites, ac totidem Pedites, cum Perſonâ Noſtra Regia, non expedivit, ob idq; conducendi aliam Turmam Militum in Eorum Locum, ac exinde damni Theſauro Reipublicæ anſam & occaſionem præbuit, ad videndum itaq; & audiendum, Jpſum, ad Refuſionem Damnorum Reipublicæ, pro Sexcentis Militibus erogatorum, in inſtanti faciendam ſtringi, & nihilominus Milites ſupraſcriptos, contra Hoſtem præfatum, & Ipſius Subſidiarios expediri, decerni, Pænam Amiſſionis Bonorum Ordinatorum, ſeu aliam, de Jure competentem, interponit, idq; quod Juris eſt ſtatui Citatione Ipſa de præmiſſis, latiore. In modernis itaq; Comitiis Regni Generalibus, Terminoq; ex præinſerta Citatione, Areſto, & Additione Patroni, legitimè ad præſens, proveniente, & hucusq; continuato: Partibus ſupra nominatis, Actoreâ perſonaliter, Citatâ vero, per Magnificum Staniſlaum Bieniewſki Palatinum Generalem Czerniechovienſem, utì Tutorem ſuum, coram nobis & præſenti Conventu Regni Generali Comparentem, Eumq; Terminum, Attentantem, & in controverſias ſuas Jure mediante inter ſe deſcendentem: Et Actoreâ quidem Parte, perſonalem comparitionem Generoſi Citati uti Munere Nuncii Terræ Mielnicenſis, in nuperrimis Regni Comitiis functi, ideoq; Jus plenæ Ætatis conſecuti, ſeu Plenipotentiæ Ipſius, tanquam in Cauſa, Quæſtionis Hæreditariæ, Bonorum Productionem urgente. Porro Magnifico Palatino Tutoriam Perſonæ, & Bonis Citati, in minorennitate exiſtentis, ad annos Ætatis Ipſius nimirum hinc, ad Triennium deberi remonſtrante, munus autem Nuncii Terreſtris non ætati, ſed Generi, & nomini Ejuſdem Generoſi Citati Pupilli ſui, à Conventu Terræ Mielnicenſis, favorabiliter, pro Tyrocinio cognoſcendorum potiùs quàm tractandorum negotiorum Reipublicæ delatum, Juri Tutoriæ & Rei privatæ, Ejuſdem Pupilli, minimè præjudicâſſe deducente. Nos cum Senatoribus & Conſiliariis Regni, ad præſentem Conventum congregatis, Lateri noſtro aſſidentibus, poſt Partium Controverſias, Jus Tutorium Perſonæ & Bonis Generoſi Citati Minorennis, ad annos ab hinc tres incluſivè à Tutoribus ſuis, deberi adinvenimus, Legalitateq; Ejuſdem Tutoriæ, per id tempus declarata, præfatum Magnificum Palatinum Czerniechovienſem, uti Unum ex Tutoribus, ad defenſionem cauſæ præſentis admiſſum, & eandem Partibus proſequi mandamus. In cujus proſecutione Partibus ijſdem de exceptione tenuioris conditionis præſentis Bonorum Ordinatorum in Inſtrumento Ordinationis appoſita diſceptantibus; & Actorea quidem, meliorem Ipſorum conditionem per tantum ab Expeditionibus bellicis Interſtitium aſſerente: Citatâ verò ad publicam eorundem deſolationis notitiam, provocante; & nihilominus continuam Peditatûs Præſidiarij, in Fortalitio Dubnenſi, uti propugnaculo univerſæ Reipublicæ, ſumptibus ſuis, loco expeditionis, conſervationem deducente. Nos cum

præfatis

præfatis Senatoribus & Consiliariis Regni lateri nostro assidentibus exceptis partium Controversiis, allegationibus & defensis, eisdemque probè discussis, primò ea in causa deliberavimus, ac tandem expediendam præhabitam deliberationem nostram, eoq; attentô. Quoniam præsidium Fortalitii Dubnensis, Securitati Reipublicæ opportunum, & necessarium est; ideò quantum attinet Peditatum in Ordinatione expressum, Generosum Citatum, ab expeditione ipsius, ad Castra pro Annis retroactis, & in futurum duntaxat ad pacatiora Terrarum Ukrainensium tempora eliberandum esse duximus, prout quidem eliberamus; ita tamen, & cum ea conditione, ut Generosus Citatus (& eo in minorennitate existente) Tutores ipsius, in Fortalitio præfato Dubnensi Præsidium sufficiens, & idoneum, ad tempora suprascripta, continuò foveant & conservent, attendantq;, ne aliquid, ex defectu Præsidii ejusdem Respublica capiat detrimenti. Quantum verò attinet Trecentos Equites, respectu eorum quoq; habitâ relatione conditionis temporum in Ordinatione ad quam agitur exceptæ & præcustoditæ, Generosum Citatum, pro Annis præteritis, ab impetitione præsenti, liberum, & absolutum facimus, ac pronunciamus; nihilominus: quoniam Judicio nostro Comitiali expositum est, præter bona, ad Mensam Ordinati Hæredis pertinentia, certos Milites, seù Famulos, alia bona seorsiva, & particularia per olim Jllustrem & Magnificum Janussium Ducem in Ostrog Castellanum Cracoviensem, specialibus Privilegiis cum onere servitij, tàm ipsimet Ordinato Hæredi, quàm Reipublicæ, præstandi tenere, & possidere; ideò decernimus, quatenùs Idem Generosus Citatus, & Eo in Minorennitate suprà determinatâ existente, Tutores ipsius, Milites præfatos seù famulos, possessione uniuscujusq; competenti, & servitio hujusmodi idoneos, pro qualibet urgente necessitate Reipublicæ, contra Tartaros Turcasq; & alios id genus Christiani nominis Hostes per locum tenentem Citati Virum strenuum, idoneum, & Rei militaris peritum ad Castra mittant, & expediant, eosdemq; Exercitui Reipublicæ & Disciplinæ Militari adjungant, atq; ad præmissa exequenda non obstantibus quibusvis Eorundem Militum seù Famulorum oppositionibus, vigore Juris Hæreditarii, & Jurisdictionis Generosi citati, adigant. Porro Refragarios & inobedientes, si aliqui reperti fuerint, juxta præscriptum Ordinationis judicent, bonis amoveant & in locum contumacium, alios substituant, ac servitium præfatum pro quantitate, & qualitate bonorum in ordinem debitum reducant, nec præsenti Decreto contraveniant, sub pænis, in eadem Ordinatione descriptis, præsentibus interpositis, per Generosum Instigatorem Regni vindicandis. *Insuper Ordinationem recensitam, in omnibus Punctis, & clausulis illibatam conservari, & feliciori Reipublicæ* tempore, bonis nimirum Generosi Citati de manu Hostium recuperatis, & ad primam conditionem reductis, Eundem Generosum Citatum, ad integram militiæ, tàm Equestris, quàm Pedestris expeditionem juxta præscriptum Ordinationis, obligatum *esse volumus & declaramus, præsentis Decreti nostri Comitialis vigore.* In cujus Fidem, Præsentes, Sigillô Regni communiri jussimus. Actum Varsaviæ in Conventu Regni Generali, Feriâ Quartâ post Festa Solemnia Sacri Paschatis, Gloriosissimæ Resurrectionis Christi Domini, proximâ. A. ejusdem Millesimô Sexcentesimô Sexagesimô Septimô. Regnorum nostrorum, Poloniæ & Sveciæ vigesimô Annô. Relatio Reverendissimi Domini

Approbatio[illegible] Ordinationis.

Andreæ

Andreæ Olſzowſki Epiſcopi Culmenſis & Pomeraniæ, Vice-Cancellarii Regni: quod quidem ſupraſcriptum Decretum, Nos ex eodem Libro, fideliter de verbo ad verbum depromptum, Parti poſtulanti, Authenticè extradi permiſimus. In cujus rei Fidem, præſentibus Sigillum Regni eſt appreſſum. Datum Varſaviæ Feriâ tertiâ poſt Dominicam *Judica* Quadrageſimalem proximâ, Die ſcilicet dicima Menſis Aprilis Annô Domini Milleſimô Sexcenteſimô Nonageſimô Sextô Regni verò Noſtri vigeſimô ſecundo Annô.

Relatio Illuſtriſſimi & Reverendiſſimi Domini Dom: Georgii Albrachti Denhoff Epiſcopi Premiſlienſis, Præpoſiti Cathedralis Plocenſis, Abbatiæ Vitovienſis perpetui Adminiſtratoris, Supremi Cancellarii Regni.

Mathias Ladowſki
S. R. M. Secr: mp.

Poſt cujus Ingroſſationem Originale ejuſdem Exemplar: idem prius offerens, rurſus ad ſe recepit & de recepto Officium præſens quietavit.

Ex Act: Caſtren: Capitaneal: Leopolienſibus: Extraditum.

Correxit Bąkowſki
mpp.

Legit Mierzeiewſki.

z Warszawy, die 7ma, Maji, R. P. 1764.

NIeſłychany, a od początku Rzeczy-poſpolitey, nigdy niepraktykowany poſtępek, okropnym widokiem, przeraził tu oczy y ſerca naſze, kiedy w ſam czas y dzień, zaczynaiącego ſię Seymu, Nadworne Przyiacioł Roſſyiſkich milicye, nie tylko całą Warſzawę napełniły, ale ſamey nawet Izby Poſelſkiey, drzwi y przyſionki, wielkim gminem Ułanow oſadziły, a na oſtatek Poſelſką y Senatorſką Izbę, Ułanami, y nowo zaciążnym Zołnierzem ſwoim zagęściły. Widzieliśmy z okropnym podziwieniem, złączone y zmieſzane z Roſſyiſkiemi Zołnierzami, Nadworne milicye, pod ſtatuą Zygmunta, tuż przed Zamkiem, *more guerrico* ſtoiące, od zacnych Braci naſzych Kommenderowane, patrzyliśmy z żałoſnym zadumieniem, na takież ſzyki, na przeciw Bramy Zamkowey, w Mieście poſtawione, Rządom Synow Oyczyzny naſzey podległe. Doświadczyliśmy, że Gmin Ułanow, przed drzwiami Izby Poſelſkiey ſtoiący, weyścia do niey, y wyiścia z niey, dobytemi ſzablami zabraniał Poſłom, tym tylko, ktorzy na czapkach lub Kapeluſzach, znakow zołnierſkich Przyiacioł Roſſyiſkich nie mieli. Ale te wſzyſtkie bezprawia, przewyżſzyła, większa nierownie, a prawie do ſzczętu wolność naſzą burząca wiolencya, kiedy ciż ſami Ułani, z dobytemi kilkąſet ſzablami, rwali ſię do Jmci Pana Mokranowſkiego, Poſła Podlaſkiego uſkarżaiącego ſię, na gwałt Oyczyznie uczyniony, kiedy życie Godnego Tego Patryoty iednym cudem Boſkim, Opatrzność wyprowadziła, z pośrzodka Tyſiącznych ſzabel w Izbie, y przed Izbą Senatorſką dobytych, kiedy bardzo znakomity ze wſzelkich miar Urzędnik Koronny Marſzałek ſtarey Laſki, Jmc: Pan Krayczy Koronny, ledwie wyniosł Laſkę y życie, z pośrodka licznych ſzabel dobytych, zewſząd Go otaczaiących. Ulice wſzyſtkie Warſzawſkie, podſłuchami, po wſzyſtkich rogach ulic roſtawionemi, ſą napełnione, Zołnierz Moſkiewſki, w ſamą Warſzawę, z Harmatami ieſt w prowadzony, Miaſto Zołnierzem Roſſyiſkim opaſane, Oboz y Harmata Roſſyiſka, tuż pod ſamą Warſzawą ſtoi, a te Miaſto ſtołeczne, Woyny nie Rad Seymowych, poſtać okropną ukazuie. Tak wielkie, y tak nieſłychane gwałty, uczynione wolnościom y ſwobodom naſzym, przymuſiły pierwſzych, wſzyſtkich Trzech Prowincyi, Senatorow Swieckich, z wielką liczbą Duchownego y Swieckiego Senatu, z naypierwſzym Miniſtrem, y kilką kollegami Jego złączonych, do zanieſienia w Grodzie Warſzawſkim Manifeſtu, przeciwko tak nieſłychanym bezprawiom, po ktorym Manifeście, wiele bardzo Senatorow y Poſłow, z Warſzawy wyiechało; a Jmc: Pan Marſzałek Wielki Koronny, zeyść kazał z Zamku warcie Węgrow ſwoich Marſzałkowſkich, podług dawnych zwyczaiow, przy Izbie Senatorſkiey ſtawać zwykłey, Piſało ſię na Manifeście, oprocz Duchownego Senatu, y oprocz Jmci Pana Kaſztelana Krakowſkiego, Dzieſięciu Woiewodow, Trzech Miniſtrow, Siedmiu Kaſztelanow, Czterdzieſtu Sześciu Poſłow, Przybywa zaś ledwie nie co godzina, wielu Stanu Senatorſkiego, tak Duchownego iak Swieckiego, tudzież Koła Poſelſkiego Manifeſtantow. Woyſka Koronnego, nic cale tu niemaſz, oprocz Gwardyi, y zwyczaynych wart Hetmańſkich, ani nawet w bliſkości Warſzawy nic cale Woyſka Koronnego nieznayduie ſię, ani ſię znaydowało w tych czaſach.

